

POCAŁOWAĆ (88) *vb pf i [impf]*

[*impf: part praes act.*]

Wszystkie samogłoski jasne.

inf pocałować (7). \diamond *fut 1 sg* pocałuję (13). \diamond *3 sg* pocałuje (3). \diamond *3 pl* pocałują (2). \diamond *praet 2 sg m* pocałowiałeś, -ś pocałowiał (3). \diamond *3 sg m* pocałowiał (33). *f* pocałowała (4). \diamond *plusq 3 sg m* pocałowiał był (1). \diamond *imp 2 sg* pocałuj (2). \diamond *3 sg* pocałuj (1) *RejFig.* \diamond *2 pl* pocałujcie (1). \diamond *con 1 sg m* bych pocałowiał (1). \diamond *3 sg m* by pocałowiał (2). *f* by pocałowała (1). \diamond *3 pl m pers* by pocałowiali (1). \diamond *con praet 1 sg m* bym pocałowiał był (1). \diamond [*part praes act* pocałowając.] \diamond *part praet act* pocałowawszy (12).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Dotknąć ustami, złożyć pocałunek; osculari Mącz, PolAnt, Calag, Vulg, Cn; deosculari, dissuaviari, exosculari Mącz; columbari Cn (88) : położył ná iey łonie głowę y pocałował *BielKron* 122v; *Dissuavior* Lyzac, *Pocałować. Mącz* 90d; *Exosculator et Deosculator idem quod simplex, Cáluyę/ Pocałuyę. Mącz* 270d; *StryjWjaz* D5; *Kůlfen. Cálówać/ et Pocałować. Osculari. Calag* 321a.

pocałować kogo (65): Daię wám to znamię/ iijż ktorégotz iá potzaluię/ a na kogotz pirwéy rękę podnioię/ tenci ięft *OpecŻyw* 84v, 33v, 70v, 104v, 106 [2 r.], 157; tedy xýążę rzekło dzýewce fwey Afenech ižby pocałowała Iozefa/ a gdy ona chcýala to vtzynitz/ Iozef położył rękę fwą na fwe pýerši bronýac iey tego *HistJóz* B4v, D4v; á przybliżywšy fie ku Olimpiey [*Anektanabus*] położył ná iey łonie głowę y pocałował ią. *HistAl* A5v, A5, A5v, B3v, M; *MurzNT Mar* 14/45; Nie pocałowałeś mię/ á tá iákożem wšzedł/ nie przeftálá cálówać nog moich. *Leop Luc* 7/45, *Gen* 31/28, 2.*Reg* 19/39, *Mar* 14/44, 45; Rzekłá [*pani*]/ kto fie vplufka/ ten pocałuy tego/ Páni fie oplufnęłá/ kfiadz nie zmiefzkał fwego. *RejFig* Cc4v; A gdy wšzytek lud przepawił fie z Krolem przez Iordan/ tedy Krol pocałował Berzeláiá błogofłáwiac iemu *BibRadz* 2.*Reg* 19/39, *Ruth* 1/14, *Tob* 10/13[12], *Mar* 14/44, 45; Wezwał krol Abfáloná do siebie/ y pocałował go z wielkim wefelim iáko fyná swoiego. *BielKron* 71v; Biezał thedy zá Heliałzem Helizeufz odšzedfzy pługá/ rzekł: Prošę męžu Boży ábych pirwey fzedł pocałował oycá y mátkę/ nižli poydę zá thobą. *BielKron* 85, 14v, 15v, 18, 97v, 105v, 243v, 313 [2 r.]; *HistRzym* 82; Pocałowałci go teź był Iudałz w ogroycu/ oblápił/ przywitał/ y pozdrowił *RejPos* [308]v; *BudBib Gen* 29/11, 13, 48/10, 2.*Reg* 19/39, *Prov* 7/13, 3.*Esdr* 4/47, *Tob* 10/13[12]; *BudNT Luc* 15/20; *SkarJedn* 233; Krolu miłościwy/ przyimi Chriřtułá Páná/ y z Ewánielium iego wdzięcznie/ y podday mu fię z pokorą/ pocałowawšy go z wielkim vniženim/ y z boiáźnią *NiemObr* 21; *KochFr* 25; A kiedy cię pocałuię/ Trzy dni w gębie cukier czuię. *KochSob* 69; Ilekroć iedno chćiałeś fię do niego/ iáko fyn márnotráwny/ náwroćić/ przyiął cię w lálkę ochotnie/ oblápił cię y pocałował lálkáwie *LatHar* 675, 693 [2 r.], 708 [2 r.], 719; oto rzeřza/ y ten ktorego zwano Iudałzem/ ieden ze dwunaście/ przed nimi fzedł/ y przyřtápił do Ieřułá/ áby go pocałował *WujNT Luc* 22/47, *Matth* 26/48, 49, *Mar* 14/44, 45, *Luc* 7/45, 15/20, s. 284 *marg*; [oblápił go/ á fćiřnávšy fzyię iego pocałowáiác go plákał. *LorichKosz* 82 (*Linde*)]. *Cf Zwrot.*

pocałować co (18): IEzuřa gdy iuź s krzyża fięli/ matuchna iego řmutná natychmiáft fie ku niemu rzuciła tedyź go oblápiła/ z głowy koronę wyrwała ij tarnie s niéy wybięrała/ licžko/ vřta/ potzalowala/ ij řlzami oblęwaiątz omywala *OpecŻyw* 156; A potzalowávšy grob wzdychaiątz ij lkaiątz/ obezřzáwšy fie ku Magdalénie ij ku ijnřfym niewiařtám rzekła. *OpecŻyw* 157v, 31, 156 [2

r.], 166, 173v; Ach moy panie iac przed ftrachem przemowić nie mogę Prze Bog proźę day nam ale pocałować nogę *RejJóz* O8; *RejKup* m5v; Tedy Alexander pocałowawłzy ony drzewá/ poczał w fwym fercu myflić iefliby fie z zwycięftwem do Mácedoniewy wrocił. *HistAl* L3; *BielKron* 242v, 318; *Contingere terram osculo*, Pocałować ziemię *Mqcz* 440a; *RejPos* 253; *CzechRozm* 191; O witayże święte ciáło Ktores ná krzyżu wiśiáło. Naświętsza głowo/ y nożki Y wciornałtkie ciáła członki. Ktore Zydowie męczyli Y ná krzyżu zawięsili. Dayciefz mi fię pocałować Y siebie fię námiłowác. *MWilkHist* G3; *NiemObr* 41; tám [*ludzie*] paćiorki fwe odpráwiwłzy *Crucifix* [...] y inne różliczne reliquije oglądawłzy y pocałowawłzy/ do ś. Ianá [*tj. do kościoła pod jego wezwaniem*] fię obroćili *ReszList* 161.

Zwrot: »pocałować [*kogo*] pocałowaniem ust« (1): POcáłuy mię pocałowanie^m vft fwoich [*osculatur me ille osculis oris sui*]/ ábowiem miłóci twoie wdzięczniejze są niż wino. *BibRadz Cant* 1/1.

Szeregi: »obląpic i (a) pocałować« = *osculari et amplexari PolAnt* [*szyk 3:1*] (4): Pośłał Iakob Iudáfá przodkiem do Iozephá opowiedác przyiazd fwoy. Ktory przeciw oycu wyiechał do Geffen/ thám go obląpił y pocałował z wielkiej radości *BielKron* 18; *BudBib Gen* 29/13, 48/10; *LatHar* 675.

»paść na szyję (a. do szyje) i pocałować« (2): Iefzcze ten [*syn marnotrawny*] daleko był/ vyrzał iy oćiec iego/ y vzałił fię: á przybiezawłzy padł ná fzyię iego y pocałował go [*cecidit super collum eius et osculatus est eum*]. *BudNT Luc* 15/20; *WujNT Luc* 15/20.

»poimać a pocałować« (1): Y poimáła go [*niewiasta młodzieńca*] á pocałowáła [*Et apprehendit osculata est*]/ á (potym) nie wftydliwą twarzą rzekła mu. *BudBib Prov* 7/13.

Formacje współrdzenne cf CAŁOWAĆ.

Cf **POCAŁOWANIE, POCAŁOWANY**

EW, (JDok)